Tilastokeskus

Pvm 18.11.2019 Dnro TK-01-1590-19

Vastaanottaja
Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Liite Kirjallinen asiantuntijalausunto, HE 60/2019 vp, 18.11.2019

Asia

Tilastokeskuksen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä (HE 60/2019) kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevasta lainsäädännöstä

Tilastokeskus lausuu hallituksen esityksestä (HE 60/2019) kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevasta lainsäädännöstä seuraavaa:

- Tilastokeskus kannattaa kuntien taloustietoja koskevan lainsäädännön kehittämistä tietojen kattavuuden ja ajantasaisuuden parantamista varten.
- Taloustietojen automatisoitu raportointi ei Tilastokeskuksen näkemyksen mukaan yksinään takaa oikeiden ja laadukkaiden tietojen saatavuutta.
- Tilastokeskus pitää tärkeänä mahdollisuutta jatkaa nykymuotoista tiedonkeruuta raportointiuudistukseen liittyvien riskien pienentämiseksi.
- Tilastokeskus katsoo, että siihen kohdistuva rahoituksen vähentäminen ei perustu ajantasaiseen tietoon nykymuotoiseen tiedonkeruuseen käytetyistä resursseista.

Lainsäädännön kehittämisen vaikutukset Tilastokeskuksen näkökulmasta

Tilastokeskus katsoo, että taloustietoja koskevan lainsäädännön kehittäminen on hyödyllistä ja kannatettavaa luotettavien ja vertailukelpoisten kuntien taloutta kuvaavien tietojen keräämiseksi EU-lainsäädännön raportointivelvoitteita varten.

Automaattisen talousraportoinnin kehittäminen, raportoitavien tietojen yhdenmukaistaminen sekä lainsäädännöllisen velvoittavuuden lisääminen edesauttavat tietojen kattavuuden sekä ajantasaisuuden parantamista.

Automaattisen talousraportoinnin tietojen laadun varmistaminen Tilastokeskuksen näkökulmasta

Tilastokeskuksen näkökulmasta automaattinen talousraportointi ei yksinään takaa oikeiden, ajantasaisten sekä kattavien tietojen saatavuutta. Tilastokeskus katsoo, että tietovarantoon raportoituja tietoja on validoitava käyttökelpoisten tietojen hyödyntämisen takaamiseksi.

Tietojen oikeellisuuden ja laadun varmistaminen erityisesti valtionhallinnon ohjauksen ja seurannan tarpeisiin vaatii vertailua kuntien välillä, vuosimuutosten sekä loogisuuden ja vertailukelpoisuuden seurantaa. Tietojen validointi voidaan pitkälti toteuttaa automaattisesti, mutta tämä vaatii silti tuekseen kuntatalouden ilmiöaluetta laajasti tuntevaa henkilöstöä etenkin uuden raportointijärjestelmän käyttöönottovaiheessa.

Postiosoite: 00022 TILASTOKESKUS
Käyntiosoite: Työpajankatu 13, Helsinki
Puhelin: 029 551 1000
www.tilastokeskus.fi
Y-tunnus: 0245491-1

Lisäksi Tilastokeskus pitää tärkeänä, että tiedot saadaan kaikilta raportoijilta kattavasti ja oikea-aikaisesti. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntien tukemista uuden raportointijärjestelmän ja uusien JHS-suositusten käyttöönotossa sekä järjestelmän käyttöönoton etenemisen ja toimivuuden seurantaa, jotta tietojen laatua sekä kattavuutta heikentävien tekijöiden vaikutukset pienenisivät.

Riskienhallintakeinoja Tilastokeskuksen näkökulmasta

Tilastokeskus pitää tarpeellisena mahdollisuutta jatkaa nykymuotoista tiedonkeruuta tai toteuttaa täydentävää tiedonkeruuta, mikäli tietovarannosta saadut tiedot eivät täytä sen tai muiden toimijoiden tietotarpeita sisällöllisesti tai laadullisesti.

Uudistuksen taloudelliset vaikutukset Tilastokeskuksen näkökulmasta

Hallituksen esityksessä todetaan, ettei uudistuksella tulla siirtymävaiheessa saavuttamaan säästöjä valtiontalouteen. Tilastokeskuksen näkökulmasta siirtymävaiheeseen kannattaa investoida, jotta pidemmällä aikavälillä voidaan saavuttaa kustannussäästöjä. Siksi eri viranomaisten mahdollisuus osallistua tehostetusti uusimuotoisen raportoinnin tukemiseen tulee turvata riittävällä rahoituksella.

Tilastokeskus katsoo myös, että suoran tiedonkeruun lakkauttamiseen liittyvä taloudellisten vaikutusten arvio ei perustu ajantasaiseen tietoon hallituksen esityksessä. Tiedonkeruuseen ja tietojen laadunvarmistukseen käytettävä aika ja henkilöresurssit ovat pienentyneet, Tilastokeskuksen kustannukset ovat pienemmät kuin hallituksen esityksessä esitetty määrärahaleikkaus.

Ville Vertanen, tilastojohtaja

Elina Somervuori, tilastopäällikkö